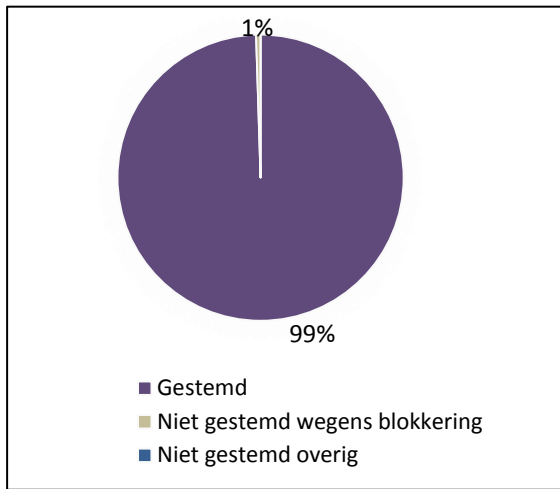
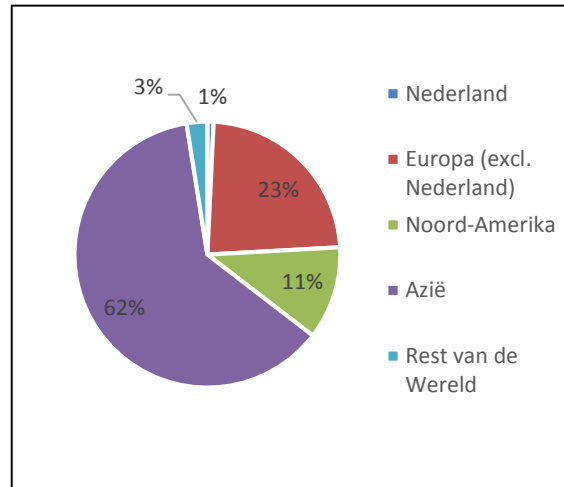

Stemmen in cijfers

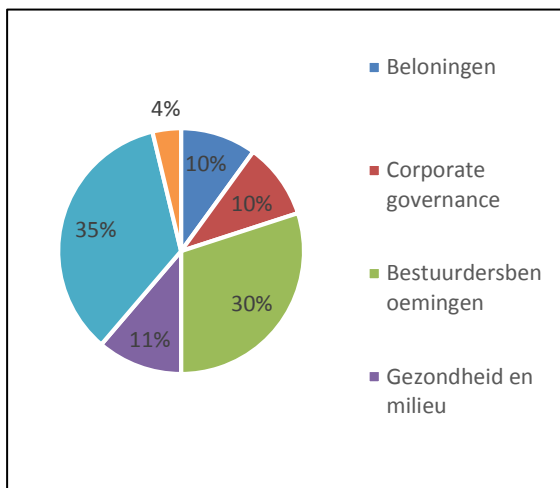
Gestemde aandeelhoudersvergaderingen

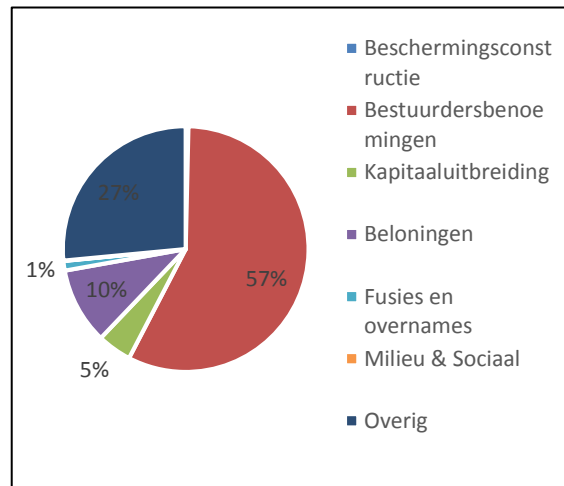
Verdeling aandeelhoudersvoorstellen(per regio)

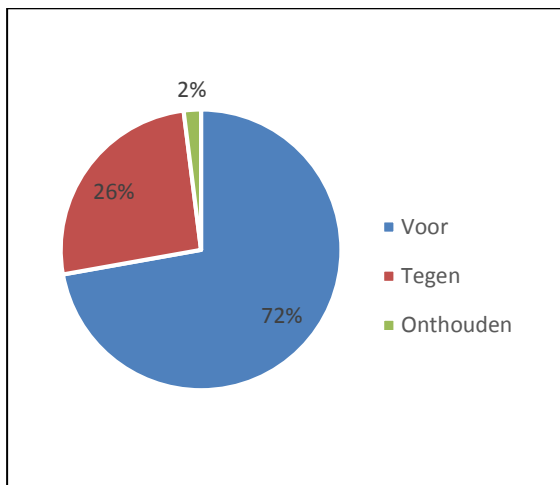
Verdeling aandeelhoudersvoorstellen (per categorie)

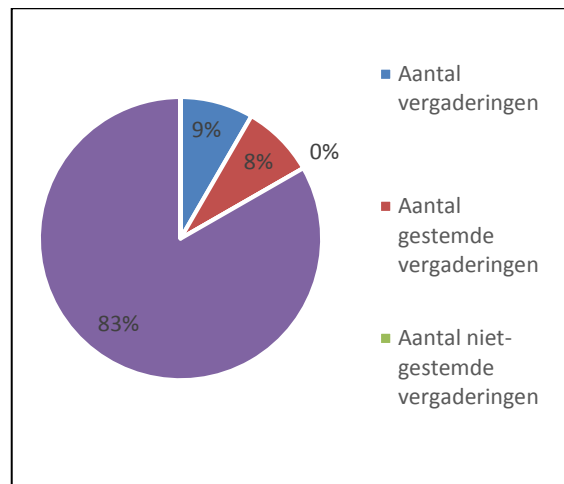
Verdeling managementvoorstellen (per categorie)

Verdeling steminstructies

Verdeling stemgedrag naar vergaderpunten

Engagement en stemmen: activiteiten en resultaten

Klimaat, vervuiling en uitstoot

Doel:

Via de ondernemingen in portefeuille willen wij bijdragen aan het beperken van de opwarming van de aarde tot onder de 1,5°C.

Hoe Shell de variabele beloning van directieleden gaat koppelen aan CO₂reductiedoelen

Shell heeft bekendgemaakt hoe zij invulling wil geven aan de eerder aangekondigde koppeling tussen CO₂-reductie en beloning. De doelstelling voor de komende drie jaren is een reductie van de totale uitstoot (incl. scope 3) van verkochte producten met 2–3% t.o.v. de uitstoot in 2016. Realisatie van deze doelstelling maakt, samen met drie andere doelstellingen op het thema energietransitie, 10% van de LTIP (Long Term Investment Plan) uit. In een gezamenlijke engagement met andere beleggers heeft Shell uitleg gegeven over de methodiek en de overwegingen daarbij. Shell heeft de ambitie het gewicht van voortgang op de energietransitie op te hogen zodra meer ervaring met de methode is opgedaan en vertrouwen in de kwaliteit van de data voldoende is.

Onze uitvoeringsorganisatie, PGGM, is benaderd door IndustriALL, een overkoepelende vakbond voor werknemers in de mijnbouw, energie- en fabricage-sectoren, over vermeende misstanden onder contractarbeiders van Shell in Nigeria. IndustriALL heeft ons (en andere beleggers) gevraagd te helpen om met Shell in contact te komen. Tijdens een gezamenlijke engagement is dit verzoek gedaan, en heeft Shell toegezegd hiernaar te kijken.

In gesprek met Total over de energietransitie

In een gezamenlijke engagement vanuit Climate Action 100+ heeft Total toelichting gegeven op de governance, strategie en ambities op de energietransitie. De engagement heeft weinig concrete toezeggingen opgeleverd. Total bereidt zich voor op een 2°C scenario, maar legt zich er niet op vast. Olie blijft een belangrijke pijler onder de strategie, waarbij de onderneming zich baseert op projecties van het International Energy Agency en zich richt op efficiënt te winnen olie. Total wil geen

doelstellingen op de uitstoot van producten (scope 3), maar alleen op uitstoot die binnen haar eigen invloedssfeer valt (scope 1 en 2).

Gezondheidszorg

Doel:

Via de ondernemingen in portefeuille willen we bijdragen aan de toegang tot goede gezondheidszorg voor iedereen, wereldwijd.

PGGM is namens BPF Schilders in gesprek met Novartis na beschuldiging van omkoping

Naar aanleiding van verdenkingen van omkoping ging PGGM namens BPF Schilders in gesprek met Novartis. In februari 2019 heeft PGGM een meeting gehad in Bazel op hun hoofdkantoor. Wij hebben gesproken met de nieuwe Chief Risk & Compliance Officer en de General Counsel. Novartis heeft, mede naar aanleiding van de zorgen geuit door aandeelhouders, uitvoerig onderzoek laten doen naar mogelijke omkopingspraktijken van politici in Griekenland. Hiervan zijn na intern onderzoek geen bewijzen voor gevonden, aldus Novartis. Novartis heeft wel haar risk & compliance functie verder versterkt om problemen in de toekomst te voorkomen. De komende periode zullen we gesprekken blijven voeren met Novartis.

Goed ondernemingsbestuur

Doel:

Via de ondernemingen in portefeuille willen wij bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten.

In gesprek met CEO ABN Amro over compliance

Op 24 april vond de AvA plaats van ABN Amro. Op 26 maart vond de voorbereidende afspraak plaats met de CEO, voorzitter RvC, Corporate secretary en hoofd IR. PGGM is lead engager binnen Eumedion en heeft o.a. gesproken over versterking van de compliance van de bank (n.a.v. een ingecalculeerd bedrag van 85 miljoen euro voor compliance), de nieuwe strategie en de benoeming van nieuwe commissarissen.

Beloningsbeleid ASR op de schop

Op 31 januari heeft PGGM als lead engager binnen Eumedion een gesprek gehad met de RvC van ASR. We hebben input gegeven op het beloningsbeleid zoals dat wordt voorleggen aan de AvA eind mei. We hebben gesproken over de nieuwe peergroep, de interne beloningsverhoudingen, de variabele beloning (die waarschijnlijk geheel wordt afgeschaft) en de 'alignment' met aandeelhouders door bestuurders aandelen aan te laten houden voor langere tijd.

Wederom witwasschandaal bij ING

Na de schikking met het OM in 2018 kwam in 2019 aan het licht dat ING wellicht ook betrokken is bij witwaspraktijken in Litouwen/Rusland en Italië. Namens BPF Schilders is PGGM lead engager binnen Eumedion. Op 10 april vond de afspraak plaats ter voorbereiding op de AvA (23 april). We hebben een Eumedion-alert uitgestuurd rondom decharge van RvB en RvC. APG, MN, Achmea, Robeco en Hermes zijn betrokken.

Taxibedrijf Lyft naar de beurs

Taxibedrijf Lyft gaat eind maart naar de beurs. Lyft kiest voor de controversiële structuur met twee aandelenklassen, waarbij gewone beleggers de A-aandelen kunnen kopen die per aandeel recht geven op één stem, en de oprichters B-aandelen krijgen met twintig stemmen. PGGM heeft met een groep Europese beleggers brieven gestuurd naar zowel NASDAQ als NYSE, ter ondersteuning van de dialoog die de Council of Institutional Investors heeft ingezet.

Corporate governance verbeteringen in Japan

PGGM heeft, mede namens BPF Schilders, het initiatief genomen tot het actualiseren van de ACGA Japan White Paper uit 2008. De White Paper fungeert als een raamwerk voor marktengagement in Japan. In Q1 is PGGM, als voorzitter van de ACGA Japan werkgroep, gestart met het inventariseren van de belangrijkste aanbevelingen voor corporate governance verbeteringen in Japan. Voornemen is dat de geactualiseerde White Paper in Q4 2019 wordt gepubliceerd.

Mensenrechten

Doel:

Via de ondernemingen in portefeuille willen wij bijdragen aan het voorkomen en beperken van mensenrechtenschendingen.

In gesprek met Vale na fatale doorbraak dam

Op 25 januari 2019 barstte de Feijão-dam bij de ijzererts mijn Córrego do Feijão do Feijão, eigendom van- en geëxploiteerd door de grote Braziliaanse mijnbouwer Vale S.A. (Vale). Hierdoor kwam een modderstroom vrij die behalve de gebouwen van Vale overspoelde ook een nabijgelegen gemeenschap in Brumadinho, Minas Gerais, Brazilië, bereikte. Volgens berichten in verschillende nieuwsmedia zijn er 58 mensen om het leven gekomen en worden er minstens 300 mensen vermist, waaronder 200 werknemers van de dam en 100 lokale bewoners. Meer dan 20 gewonden zijn in het ziekenhuis opgenomen. Er liep een officiële reddingsactie maar de kans op het vinden van overlevenden werd vanaf de start als minimaal omschreven. Het was de tweede grote tragedie in drie jaar tijd waarbij mijnen van Vale betrokken waren. PGGM heeft zich namens Schilders aangesloten bij de collectieve engagement inspanningen met mijnbouwbedrijf Vale en hadden al een eerste gesprek met het bedrijf om hen hun huidige standpunt toe te laten lichten. We zullen betrokken blijven.

PGGM steunt ook de brede oproep van de Church of England Pensions Board die ondertussen ondertekend is door \$10.3 biljoen aan pensioenfondsen, en verzonden naar 683 mijnbouwbedrijven. De oproep betreft volledige transparantie rond de locatie, omvang, management en veiligheid van zogenaamde 'tailings dams' waarachter mijnafval en water wordt opgeslagen. Dit is van belang omdat er wereldwijd circa naar schatting 18.000 van dergelijke dammen bestaan. Zo bleken 17 van 56 onderzochte dammen in Brazilië instabiel te kunnen zijn.

Naast de directe engagement met Vale en de oproep aan mijnbouwbedrijven volgt PGGM de lopende Investor Roundtable on Mining & Tailings Safety (ook o.l.v. de Church of England) en de Global Review om te komen tot een nieuwe standaard in Tailings

Management door de International Council on Mining and Metals (ICMM), PRI & UNEP.

Actief aandeelhouderschap binnen de mijnbouwsector

In februari 2019 stuurde PGGM, namens BPF Schilders, brieven om er sterk op aan te dringen dat Semirara zich aansluit bij het Filippijnse Extractive Industries Transparency Initiative (PH-EITI). We hebben tevens een brief gestuurd naar Sumitomo Metal Mining in een poging hen transparanter te laten worden met betrekking tot de veiligheidsmaatregelen die zij en hun dochterondernemingen hanteren. Hiermee zouden ze in overeenstemming zijn met de verschillende internationale richtlijnen waaraan de onderneming zich moet houden. Dit heeft vooral betrekking op naleving van de milieuwetgeving.

PGGM en verantwoord beleggen

PGGM houdt bij het geheel van beleggingsactiviteiten bewust rekening met de invloed van milieu-, sociale en ondernemingsbestuur-factoren (ESG). Dat noemen wij verantwoord beleggen. Voor ons gaan hoog en stabiel rendement en verantwoord beleggen heel goed samen. PGGM integreert verantwoord beleggen in het algemene beleggingsbeleid. Verantwoord beleggen draait voor ons om een scala van beleggingsactiviteiten. Het gaat om zaken die wij wel doen, zoals beleggen in oplossingen voor mondiale vraagstukken, de financiële impact van ESG-factoren meenemen in onze beleggingsanalyses, het aanspreken van ondernemingen en het stemmen op AVA's. Ook gaat het om beleggingen die wij vanuit onze identiteit en/of die van onze klanten niet doen door middel van het uitsluiten van bepaalde ondernemingen en staatsobligaties.

Voor BPF Schilders geven we vorm aan actief aandeelhouderschap. Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Daarom stemmen wij namens BPF Schilders op basis van PGGM richtlijnen op AVA's. Hierdoor dragen wij bij aan het bereiken van goed ondernemingsbestuur. Ook letten wij op voorstellen op milieu- of sociaal gebied. Wij zijn van mening dat het gebruik maken van deze rechten bijdraagt aan het creëren van aandeelhouderswaarde op de korte en lange

termijn. Daarnaast gaan wij een constructieve dialoog aan met ondernemingen in portefeuille en met marktpartijen. Dit noemen wij engagement en wij proberen hiermee verbeteringen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur te realiseren, vanuit de visie dat dit bijdraagt aan een beter maatschappelijk en financieel rendement voor BPF Schilders.

Colofon

Dit verslag is een uitgave van PGGM Vermogensbeheer B.V. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

PGGM Vermogensbeheer B.V.
Afdeling Responsible Investment
Noordweg Noord 150
3704 JG Zeist
Telefoon: 030 277 99 11
E-mail: responsible.investment@pggm.nl

Dit rapport is samengesteld op 25 april 2019

Disclaimer

PGGM biedt deze rapportage aan als een vorm van dienstverlening voor BPF Schilders. Hoewel PGGM de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht neemt bij de samenstelling van deze rapportage op grond van diverse in- en externe bronnen die betrouwbaar mogen worden geacht, kan PGGM niet garanderen dat deze informatie altijd volledig, juist, en/of tijdig is. Evenmin garandeert PGGM dat het gebruik ervan leidt tot de juiste analyses en/of resultaten en/of dat de informatie geschikt is voor specifieke doeleinden. PGGM kan derhalve nimmer verantwoordelijk worden gesteld voor onder andere – maar niet uitsluitend – eventuele onvolkomenheden, onjuistheden en/of op een later tijdstip aangebrachte wijzigingen. Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van PGGM is het gebruik van deze rapportage niet toegestaan anders dan het specifieke doel waarvoor PGGM deze rapportage heeft opgesteld.